

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Наталія АКИМОВА

"2" вересня 2024 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

 Людмила СИМОНЦЕВА

Протокол засідання кафедри публічного
управління, права та гуманітарних наук

ХДАЕУ

від "29" серпня 2024 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правове забезпечення підприємницької діяльності

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Освітня програма – Психологія бізнесу

Спеціальність – 053 Психологія

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Кропивницький – 2024

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Правове забезпечення підприємницької діяльності
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Публічного управління, права та гуманітарних наук
Викладач	Ольга Правоторова, професор кафедри соціальних та поведінкових наук, доктор юридичних наук, професор.
Контактна інформація	номер телефона викладача: 0663903165 адреса електронної пошти: pravotorova_o@ksaeu.kherson.ua адреса електронної пошти кафедри: kafphilosophy@ukr.net
Графік консультацій	четвер
Програма дисципліни	Змістова частина 1. Соціально-економічна та правова основа бізнесу та підприємницької діяльності. Тема 1. Сутність, еволюція, функції бізнесу та підприємницької діяльності. Сутнісні ознаки бізнесу і підприємництва. Історичні передумови виникнення та розвитку підприємництва. Елементи системи бізнесу. Основні функції, принципи підприємницької діяльності та комплексна характеристика її сучасної сутності. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності. Тема 2. Психологічні основи бізнесу та підприємницької діяльності. Психологічні передумови підприємництва. Психологічні риси підприємця. Психологічні фактори, що сприяють підприємництву. Блоки психологічного портрету якостей підприємця: інтелектуальний, комунікативний, мотиваційно-вольовий блок. Тема 3. Основні типи (моделі) підприємців. Поняття типів підприємців. Критерії класифікації підприємців. Різні підходи щодо моделей підприємців. Тема 4. Розробка концепції бізнесу. Бізнес і конкуренція. Етапи створення власного бізнесу. Елементи та джерела бізнес-ідей. Пошук ідей бізнесу. Інформація для обґрунтування бізнес-ідей. Особливості формування початкового (підприємницького) капіталу. Тема 5. Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності. Основні типи і форми власності. Види підприємств за формами власності та організаційними формами. Заснування підприємства і його державна реєстрація. Обмеження бізнесу. Реорганізація і ліквідація підприємства. Тема 6. Планування бізнесу. Основні положення бізнес-планування. Бізнес-моделі. Послідовність розробки бізнес-плану. Типова структура бізнес-плану. Тема 7. Розвиток малого та середнього бізнесу в Україні.

	Місце і роль малого та середнього бізнесу в економіці. Сутність та особливості малих підприємств. Напрями державної підтримки малого та середнього бізнесу в Україні. Тема 8. Міжнародний бізнес. Світова торгівля та зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Вивезення капіталу та його форми. Міжнародна міграція робочої сили та її регулювання.
Мова викладання	Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	«Правове забезпечення підприємницької діяльності» – це одна з базових дисциплін, що розкриває специфіку господарювання та підприємницької діяльності, їх принципи, функції, особливості планування бізнесу, його розвиток та психологічні типи підприємців тощо.
Інформаційний пакет дисципліни	Наводиться Веб-посилання на навчально-інформаційний портал університету, де знаходяться робоча програма навчальної дисципліни; завдання для самостійної роботи з методичними рекомендаціями; питання до заліку (екзамену); література базова та допоміжна; тексти лекцій з вказівкою назв тем та планів лекцій у відповідності до календарно-тематичного плану; тестові завдання до ПМК.

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Мета вивчення курсу «Правове забезпечення підприємницької діяльності» полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття та методи підприємницької діяльності, сформулювати системне уявлення про правове регулювання підприємницької діяльності, розвинути практичні навички правового супроводження бізнес-процесів, забезпечити здатність ідентифікувати та аналізувати юридичні ризики, а також застосовувати нормативно-правові акти у сфері підприємництва для ефективного і безпечного функціонування суб'єктів господарювання.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання вивчення курсу: 1. Ознайомлення з нормативно-правовою базою, що регулює підприємницьку діяльність в Україні та в міжнародному правовому полі. 2. Формування навичок аналізу правових документів, договорів, установчих документів суб'єктів господарювання, а також нормативних актів, що впливають на бізнес-процеси. 3. Розвиток практичних умінь правового супроводу підприємницьких проєктів: від реєстрації до ліквідації, включно з укладанням угод, податковими зобов'язаннями, правами власності, трудовими відносинами. 4. Формування розуміння ролі юридичної безпеки в успішному функціонуванні підприємства, а також правових ризиків і механізмів їх мінімізації. 5. Розгляд антикорупційних, етичних та комплаєнс-аспектів у діяльності підприємств, з урахуванням публічного інтересу та законодавства. 6. Підготовка до взаємодії з державними органами, контролюючими структурами, контрагентами у

	правовому полі, з акцентом на прозорість і відповідальність.
--	--

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у сфері бізнесу та психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів та характеризуються невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної діяльності в умовах турбулентності ринкового середовища при глобалізаційних викликах з урахуванням поведінкових змін. ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК7. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо в умовах змін. ЗК11. Здатність до активного використання навичок критичного мислення, технік прийняття рішень, методик підготовки та проведення дискусій. ЗК 12. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові)	СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах сучасного бізнес-середовища, аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію; адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності, ефективного використовувати ресурси організації; СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи професійної психологічної діяльності та загальнолюдські цінності. ПРН14. Запобігати професійним деформаціям, проявам мобінгу, емоційному вигоранню у фахівців, здійснювати відповідну психологічну профілактику та корекцію.

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2024-2025
Семестр	1
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язковий компонент

Пререквізити	Корпоративне підприємництво
Постреквізити	Психологія управління і кризовий менеджмент

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	16
Практичні / Семінарські	14
Лабораторні	
Самостійна робота	60
Форма підсумкового контролю	Залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Навчальний процес потребує використання мультимедійного проектора, навчального простору, в якому меблі можуть бути переміщені в ході заняття
Обладнання	Мультимедійне обладнання

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Практичні та самостійні роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від загальної суми балів за конкретне заняття). Умови перескладання. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час опитування на практичних заняттях. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття та самостійні роботи, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) відбувається за рахунок виконання і здачі завдань та теоретичних матеріалів з пропущених тем. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та

	рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
		годин				балів
		лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Тема 1	Тема 1. Сутність, еволюція, функції бізнесу та підприємницької діяльності.	2		2	5	7
Лекція	Організація та проведення психологічних дослідження	2				
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів.				5	5
Тема 2	Тема 2. Психологічні основи бізнесу та підприємницької діяльності.	2		2	10	5
Лекція		2				
Практика				2		2

Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	8
Тема 3	Тема 3. Основні типи (моделі) підприємств.	2		2	10	6
Лекція		2				
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	4
Тема 4	Тема 4. Розробка концепції бізнесу.	2		2	5	13
Лекція		2				
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				5	11
Тема 5	Тема 5. Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності.	2		2	5	10

Лекція		2				
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				5	8
Тема 6	Тема 6. Планування бізнесу.	2		2	10	4
Лекція		2				
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	2
Тема 7	Тема 7. Розвиток малого та середнього бізнесу в Україні.	2		2	10	4
Лекція		2				2
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	

Тема 8	Тема 8. Міжнародний бізнес.	2			5	5
Лекція						
Практика						
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				5	
ПК ЗЧ	Підсумковий контроль					46
Разом за ЗЧ		16		14	60	90 год 100 б
Всього за дисципліною		16		14	60	90 год 100 б

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Також використовується словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій Наочні методи навчання, ілюстрування Обробка лекційного матеріалу починається з детального розбору конспекту лекцій. На даному етапі варто розібратися в сутності кожного поняття і положення, домагатися розуміння логічного змісту формулювань. При цьому варто використовувати основну і додаткову літературу, наукові праці, монографії.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, роботи в малих групах тощо. Методи навчання: проблемно-пошукове навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія, вирішення задач, розбір кейсів, цікавих випадків, прикладів з практики інтелектуальної діяльності тощо); евристичні методи; дослідницький (наукові доповіді, наукові повідомлення); тестування; узагальнення; ілюстративний; графічний.

Лабораторні	Не передбачено навчальним планом
Самостійна робота	Самостійна робота допоможе студентам опанувати навичками добору і самостійної роботи з джерелами законодавчо-нормативного та навчального характеру, а також на основі вивчення, узагальнення, систематизації й аналізу матеріалів (в тому числі і фактичних) робити відповідні висновки, рекомендації. 1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. 3. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. 4. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, твір, реферат, наукові повідомлення, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; графічний контроль; програмований контроль; проблемні ситуації тощо. Система оцінювання знань за освітніми компонентами складається з поточного та підсумкового контролю у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквіумів, рефератів, творів і звітів.	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	
Здійснюється у формі письмового опитування за темами змістової частини	
Підсумковий контроль	
Підсумковий контроль здійснюється відповідно до змістової частини освітньої програми, індивідуального плану здобувача вищої освіти і робочого навчального плану, графіку освітнього процесу і затверджених навчальних програм з дисципліни, розроблених на основі освітньої програми спеціальності. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ. Форма контролю: залік	

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)									Разом за семестр
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	ПК ЗЧ	Max 100
Max 7	Max 5	Max 6	Max 13	Max 10	Max 4	Max 4	Max 5	Max 46	

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	Юридичний супровід бізнесу. Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право». К. А. Возняковська, О. Р. Гофман, А. О. Згама, В. В. Добровольська. Одеса, 2021. Підприємницьке право України. Навчальний посібник, що висвітлює правові аспекти підприємницької діяльності. Ю. В. Корнєєв. Київ: Центр учбової літератури, 2019. Господарське право: особлива частини. Навчальний посібник, що охоплює правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки. Б. В. Дерев'янко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Методичні вказівки з дисципліни «Правове середовище ведення бізнесу». Матеріали для самостійної роботи студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». В. О. Левицький. Тернопіль: ТНТУ, 2022. Права людини: методичні вказівки. Матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 081
--------------------	---

	«Право». Автор: Н. В. Марущак. Чернігів: ЧНТУ, 2020. 6. Господарське право в умовах цифровізації економіки. Навчальний посібник, що розглядає вплив цифрових технологій на господарське право: О. М. Вінник, О. В. Шаповалова. Київ: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020.
Додаткова	1. Безпека підприємницької діяльності в Україні: адміністративно-правовий аспект. Ю. І. Крегул, Р. О. Банк. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2015. – 240 с. 2. Підготовка до підприємницької діяльності: збірник авторських розробок. Київ: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2021. 3. Підприємницьке право : практикум : Л.В. Ніколаєва, В.В. Орленко, Н.А. Мазаракі та ін.. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 168 с. 4. Правове регулювання підприємницької діяльності: навчальний посібник .Хомко Л. В., Кульгавець Х. Ю., Львів, ЛьвДУВС 2016 – 424 с. 5. Господарське право України: навч. посібник / за заг. ред. проф. Н. О. Саніахметової. – Х.: «Одіссей», 2005. – 608 с.
Інформаційні ресурси	1. Methods in Psychology. https://www.sciencedirect.com/journal/methods-in-psychology 2. Студентський портал URL: https://stud.com.ua 3. Он-лайн підручники URL: http://www.pravo.vuzlib.su/book_z811.html 4. Підручники он-лайн URL: http://osvita.ua 5. Навчальні матеріали он-лайн URL: https://pidruchniki.com